

**Huvudman**

FAGERSTA KOMMUN  
info@fagersta.se

**Beslut**

Datum 2025-04-08  
Dnr SI 2025:703  
Sida 1 (7)

## Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Brinellskolan 1 i Fagersta kommun.

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Fagersta kommun att senast den **30 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Fagersta kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Fagersta kommun ska vidta följande åtgärder

#### Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle under vårterminen 2025 och ett tillfälle under höstterminen 2025, innan den 30 september 2025, informera samtliga lärare om skollagens krav, och skolans rutiner, kring när lärare ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Rektorn ska dokumentera när och för vilka elever sådana anmälningar inkommit till rektorn under perioden den 8 april – 23 september 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § samt 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att rektorn, eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till, fattar beslut om att antingen upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram när en utredning om en elevs behov av särskilt stöd har färdigställts. Eleven och elevens vårdnadshavare ska underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Rektorn ska dokumentera vilka beslut som fattats för vilka elever

och när under perioden den 8 april – 23 september 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 33 §§ förvaltningslagen [2017:900])

3. Se till att det av åtgärdsprogrammen framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, det vill säga på vilket sätt och i vilken omfattning särskilda stödåtgärder ska ges. Det ska även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. De fem senaste utformade åtgärdsprogrammen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning. (3 kap. 9 § skollagen)
4. Se till att rektorn, efter genomförd utvärdering av åtgärdsprogram antingen fattar ett nytt beslut om åtgärdsprogram om eleven fortsatt är i behov av särskilt stöd eller fattar ett beslut om att åtgärdsprogrammet ska avslutas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. (3 kap. 9 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 33 §§ förvaltningslagen)

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:703) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Brinellskolan 1 i Fagersta kommun. Brinellskolan 1 är en gymnasieskola som erbjuder yrkesförberedande program och introduktionsprogram. Läsåret 2024/25 går ca 250 elever vid skolenheten.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Brinellskolan 1 följer gällande bestämmelser om särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 10 mars 2025 och 12 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

### Föreläggande

#### Särskilt stöd

##### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Brinellskolan 1 delar elevhälsa med två andra skolenheter, Brinellskolan 2 samt den anpassade gymnasieskolan. Tillsammans uppgår elevantalet på dessa skolenheter till cirka 470. Av intervjuer med representanter ur skolans elevhälsa samt med rektorn framgår att elevhälsan består av en heltidsanställd speciallärare, en deltidsanställd specialpedagog, en heltidsanställd kurator och två heltidsanställda skolsköterskor, samt skollärare och skolpsykolog. Rektorn och elevhälsan uppger att de har svårt att få elevhälsans resurser att räckta till att täcka de behov som finns på skolan, bland annat kring det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet samt rörande stöd till elever och lärare.

##### *Anmälan och utredning om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd*

Av intervjuer med lärarna på skolan framgår att lärare inte alltid anmäler till rektorn att de befäror att en elev inte kommer nå betygskriterierna som minst ska uppnås trots att extra anpassningar getts och de misstänker att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Orsaken till att lärarna inte anmäler är att det för dem är oklart vad som händer efter anmälan och att de inte har någon insyn i vilka elever som har åtgärdsprogram eller inte.

Rektorn på skolan uppger att hen delar lärarnas bild av att alla lärare inte anmäler att elever kan vara i behov av särskilt stöd och att processen rörande anmälan behöver fungera bättre. Rektorn har tagit fram ett nytt dokument som lärarna ska använda sig av när de anmäler att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Lärarna och rektorn uppger att de tror att

rutinerna avseende elevstöd och kommunikationen mellan elevhälsa och lärare kommer att tydliggöras framöver.

Representanter för skolans elevhälsa och rektorn uppger att stödbehovet för de elever som anmälts till rektorn utreds. Utredningsförfarandet involverar alltid skolans elevhälsa.

#### *Beslut om åtgärdsprogram efter utredning*

Representanter ur skolans elevhälsa och rektorn beskriver att det fattas beslut avseende om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte efter att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd har färdigställts.

Rektorn uppger att det är rektorn som fattar beslut och att hen inte delegerat beslutsrätten till någon annan. Representanter för elevhälsan uppger å andra sidan att de i vissa fall fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram. Specialläraren uppger att hen fått delegation avseende beslut om att upprätta åtgärdsprogram och specialpedagogen uppger att hen tror sig fått delegation som inkluderar att besluta om åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av fyra åtgärdsprogram. Av dessa framgår att specialläraren är den som beslutat om åtgärdsprogrammen.

Rektorn uppger att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd alltid leder fram till ett beslut, antingen om att upprätta eller om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram noteras i elevens elevakt i journalsystemet, men det fattas inte något skriftligt beslut som elev och vårdnadshavare får ta del av.

#### *Utformning av åtgärdsprogram*

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen inhämtade i samband med tillsynsbesöket är samtliga beslutade under höstterminen 2024. Av dessa framgår inte vad eleverna har för behov av särskilt stöd. Under rubriken "Behov av särskilt stöd" står exempelvis skrivet "erbjuds plats i lärstudio i SVE1" i ett av åtgärdsprogrammen, i ett annat står att eleven "behöver läsa in Eng9". Det framgår inte heller av åtgärdsprogrammen hur stödet ska tillgodoseas. Under rubriken "Åtgärd" står exempelvis skrivet olika personnamn och några åtgärder går inte heller att utläsa någon annanstans i åtgärdsprogrammen. Det framgår inte i något av de inhämtade åtgärdsprogrammen vem som är ansvarig för att följa upp och utvärdera åtgärdsprogrammen.

#### *Utvärdering av åtgärdsprogram och nytt beslut*

Elevhälsan och rektorn uppger att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas och att utvärderingen dokumenteras i elevens elevakt i skolans digitala journalsystem. Av intervju med representanter ur elevhälsan och rektorn framgår att det inte fattas något beslut avseende att ett nytt

åtgärdsprogram ska utarbetas eller om det befintliga åtgärdsprogrammet ska avslutas efter utvärdering.

### **Rättslig reglering**

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommun tillämpas bland annat 31 och 33 §§ i förvaltningslagen (2017:900) (29 kap. 10 § skollagen).

Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

För varje skriftligt beslut ska finnas en handling som visar bland annat dagen för beslutet, vad beslutet innehåller samt vem eller vilka som har fattat beslutet. En myndighet som meddelar beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon underrättas om hur det går till (31 och 33 §§ förvaltningslagen).

Huvudmannen se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Lärare anmäler inte alltid till rektorn när de befarar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Enligt lärare är orsaken till att de inte anmäler att de inte känner till vad som händer efter en anmälan och att de saknar insyn i processen. Rektorn bekräftar lärarnas bild av att anmälan inte alltid sker och att rutinerna för anmälan behöver förbättras. Skolinspektionen konstaterar vidare att och det råder oklarheter avseende vem som ska besluta om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Enligt rektorn har beslutanderätten inte delegerats, medan specialläraren uppfattat att hen har fått delegation att besluta om åtgärdsprogram och har i några fall också fattat beslut om åtgärdsprogram. Huvudregeln är att åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Det är endast om rektorn har delegerat beslutanderätten som annan får besluta om åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att rektorn inte fattar ett formellt beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram när en utredning om särskilt stöd visar att en elev inte är i behov av särskilt stöd. I dessa fall noteras beslutet enbart i skolans journalsystem och elev och vårdnadshavare inte får ta del av beslut om att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Eftersom beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram kan överklagas av elev och vårdnadshavare behöver ett formellt beslut fattas som delges elev och vårdnadshavare.

Skolinspektionen bedömer att skolans åtgärdsprogram inte uppfyller författningarnas krav. Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår inte elevens stödbehov eller hur det ska tillgodoses. Det framgår inte konkreta och utvärderingsbara åtgärder. Det framgår inte heller av åtgärdsprogrammen vem som är ansvarig för att följa upp och utvärdera de särskilda stödåtgärderna.

Skolinspektionen bedömer slutligen att det föreligger brister i skolans arbete med utvärdering av åtgärdsprogram. Utredningen visar att skolan inte alltid fattar beslut om att utarbeta ett nytt eller avsluta ett åtgärdsprogram efter genomförd utvärdering av ett åtgärdsprogram, vilket är en brist. Efter utvärdering av ett åtgärdsprogram ska rektorn antingen fatta beslut om ett nytt åtgärdsprogram, om eleven fortsatt är i behov av särskilt stöd, eller fatta beslut om att avsluta åtgärdsprogrammet.

Vad gäller de delar som avser att rektorn ska se till att det startas en utredning om en elevs behov av särskilt stöd efter att anmälan inkommit samt att utredningen ska ske i samråd med elevhälsan, framkommer inte att Fagersta kommun brutit mot bestämmelserna.

**Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Fagersta kommuns verksamhet vid Brinellskolan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Fagersta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av utredaren Caroline Rönnegård.

Utredaren Isabelle Brännlund har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anders Holmgren medverkat.